

ПРЕС КЛИПИНГ

9-10. мај 2020.

НАСЛОВИ

UMERENI OPTIMIZAM EKONOMISTA Srpska privreda mogla bi da živne u poslednjem kvartalu ove godine(str.3)

Држава предлаже рад од куће до даље(str.5)

У сусрет радницима, али и инвеститорима(str.6)

Zbog rada na crno ne smeju da se žale na maske(str.7)

Gde je RZS pronašao 200.000 radnika kojih nema u Centralnom registru?
(str.8)

Sindikati: Bahatom odlukom Grad prekršio dogovor o vrtićima

indikat: Bahatom odlukom Grad prekršio (str.9)

UMERENI OPTIMIZAM EKONOMISTA Srpska privreda mogla bi da živne u poslednjem kvartalu ove godine

U poslednjem kvartalu ove godine srpska privreda bi mogla da živne ukoliko ne dođe do drugog talasa korona virusa i većih posledica, a optimizam bi trebalo da bude umeren jer je srpska ekonomija dosta usmerena na evropske, pa samim tim i dalje prilike zavise od razvoja i oporavka zemalja u Evrozoni, rečeno je na onlajn konferenciji čija je tema bila kako korona virus utiče na tržište i koje promene nameće poslovanju.

Predsednik Saveza ekonomista Srbije (SES) Aleksandar Vlahović rekao je da je zbog virusa korona srpska privreda izgubila praktično dve godine za rast i dodao da će se privreda zemlje vratiti na nivo kakav je imala u februaru ove godine u januaru 2022. godine.

Od svih prognoza za srpsku privredu, najbliža mu je, rekao je Vlahović, prognoza Evropske komisije koja je procenila da će srpska privreda pasti za četiri odsto, a onda sleće godine porasti za šest odsto.

““ Očekujem da će u poslednjem kvartalu ove godini doći do oživljavanja, uz preduslov da nema drugog talasa virusa korona ili da nema posledica koje taj drugi talas može da izazove” ”, rekao je Vlahović.

On je podsetio i da su stručnjaci Makroekonomskih analiza i trendova (MAT) nedavno saopštili podatke da je industrijska proizvodnja u prvom kvartalu porasla četiri odsto, pre svega zbog rezultata ostvarenih u januaru i februaru, ali da je pad usledio u martu.

Ti podaci govore, kaže Vlahović, da je kriza pogodila automobilsku industriju, proizvodnju osnovnih metala, kao i sve one industrije koje zahvataju jedan neprekidan lanac proizvodnje i prodaje, a koji je pogođen zbog zatvaranja granica. Ističe da izlazak Srbije iz krize ne zavisi samo od nje, jer srpska ekonomija zavisi od razvoja i oporavka zemalja u Evrozoni.

“ Projekcije Evropske komisije i Evropske centralne banke su da će pad u Evrozoni biti 7,5 odsto, dok će u nekim drugim zemljama, poput Velike Britanije, ove godine biti najveći pad u poslednjih 300 godina od 15 odsto” , ukazao je Vlahović.

Dodaje i da bez oporavka SAD neće biti oporavka ni ekonomija Evrozone, a bez Evrozone teško da će Srbija, kao jedna malo zemlja, moći da ima brži oporavak.

Vlahović kaže da je SES nekoliko dana pre predstavljanja paketa mera dao preporuke Vladi u kom pravcu one treba da idu i da se ispostavilo da su se usaglasili u većini stvari. Najvažnije je, kaže, da se sačuva likvidnost preduzeća upravo kroz odlaganje plaćanja poreza na zarade, doprinose□.

Istakao je da će od velike pomoći biti najavljena pomoć EIB od 1, 7 milijardi evra.

Direktor Sektora za strateške analize, usluge i internacionalizaciju Privredne komore Srbije Mihailo Vesović istakao je da je dobra vest to što se aktivnosti privrede vraćaju u normalu i dodao da će od ponedeljka 80 do 90 odsto privrede u prerađivačkoj industriji biti aktivne. I on je saglasan sa Vlahovićem da će brzina oporavka i razvoja ekonomije zemlje zavisiti od dešavanja na globalnom tržištu.

Vesović ukazuje i da je u Srbiji tokom vanrednog stanja ostalo bez posla između 7.000 i 8.000 ljudi, dodajući da to nije " drastičan udar" na nezaposlenost. Kaže da su mere takve da najviše podržavaju mikro, mala i srednja preduzeća i preduzetnike, te imaju socijalni aspekt i usmerene su na " trenutno gašenje požara" , dok će drugi deo mera, krediti iz Fonda za razvoj i garantne šeme dogovorene preko banaka, dati efekte u drugoj polovini godine.

Vesović kaže da je sada fokus PKS da se pomogne sektorima koji su najviše pogođeni i da izvrše pritisak na vladu da donese sektorske mere.

"“ Naša očekivanja su da će početak sledeće godine biti povratak na neku nultu tačku i mislim da će tada proizvodnja krenuti ubrzanim rastom"” , podvukao je Vesović.

Izvršni direktor Saveta stranih investitora Aleksandar Ljubić rekao je da je ovo bila potpuno nova situacija za sve privrednike. Savet stranih investitora je pohvalio mere države koje su, kako kaže Ljubić, pre svega pomogle kompanijama da privremeno prevaziđu probleme na tržištu.

"Mere su takve da pokrivaju samo prvo poluvreme pandemije i nadam se da neće biti drugog talasa i da ćemo uspeti svi da se vratimo biznisu vrlo brzo, ali moramo da budemo u pripravnosti kao da će drugi talas doći" , rekao je Ljubić.

On je naveo da je činjenica da je paket mera usmeren prevashodno ka malim i srednjim preduzećima i da je to takođe važno za velike kompanije jer su male njihovi podizvođači.

Bela knjiga Saveta investitora, kaže, biće okrenuta ka hitnim merama koje treba usvojiti u slučaju pojave nove pandemije kako bi privreda bila spremnija nego sada. Navodi da će velike kompanije takođe pretrpeti gubitke zbog ove pandemije, ali da će im biti lakše da se oporave.

Predsednik Poslovnog kluba Privrednik Zoran Drakulić smatra da je kriza izazvana virusom korona teža nego ona 2008. godine, jer tada nije bilo zatvaranja granica, avio-saobraćaja, fabrika...

"Ova kriza je dublja, koštaće nas tri, četiri puta više i duže će trajati. Još nismo svesni posledica koje ćemo imati, i nadam se da neće biti drugog talasa i da neće biti težak kao ovaj prvi" , rekao je Drakulić.

Ono što bi trebalo da brine, kaže, jeste situacija na evropskom, kineskom i američkom tržištu, koje utiču na ukupnu ekonomiju u svetu. "“ Prema tome, ja ne bih delio optimizam da ćemo mi biti mnogo bolji od svih drugih. Mislim da treba da budemo oprezniji i svesniji, više nego optimisti i da realno sagledamo sve te činjenice"” , ocenio je Drakulić.

Istakao je da su mere pomoći države "realne u odnosu na ono što imamo" i da su dovoljne ako kriza ne potraje dugo". Kaže da bi sada trebalo pomoći sektorima koje su najviše pogođeni u ovoj krizi. On

je naveo da pametne zemlje već sada razmišljaju kakva će biti njihova ekonomija u narednih 10-15 godina, jer je jasno da više ništa neće biti isto.

Држава предлаже рад од куће до даљег

Уколико им дозвољава природа делатности коју обављају, послодавци могу да омогуће запосленима такав начин организације рада до успостављања јавног превоза у пуном обиму

Аутор: Марија Браковчевић

Умору аката и уредби које се односе на организовање рада послодаваца у току ванредног стања, а које су од јуче престале да важе јер је у Србији укинута ванредно стање, изузетак је закључак којим је дата препорука послодавцима да запосленима, који су имали обавезу редовног обављања радних задатака у условима ванредног стања, омогуће коришћење дела годишњег одмора за 2019, закључно са 31. децембром 2020. Уз то, у Министарству за рад и запошљавање апелују на послодавце да, уколико им дозвољава природа делатности и посла који обављају, запосленима који су за време ванредног стања радили од куће, омогуће наставак таквог рада до даљег.

Надлежни предлажу да се рад од куће тамо где је то могуће настави до успостављања јавног превоза у пуном обиму и наставак рада вртића и продуженог боравка за децу. Рад од куће је, иначе, у Србији већ регулисан, као врста уговора о раду и као повремено обављање послова од куће, уз сагласност запосленог и послодавца. Законом о раду утврђена је могућност рада од куће чланом 42, кроз закључивање уговора за обављање послова ван просторија послодавца (рад на даљину и од куће), али и чланом 50, којим је прописано да, када запослени по правилу обавља послове у просторијама послодавца, онда се они могу споразумети да радник један период радног времена у оквиру уговореног радног времена послове обавља од куће. Овакав начин обављања послова предвиђен је и најновијом директивом ЕУ о транспарентним условима рада која ће важити тек од следеће године, а којој би и Србија морала да се прилагоди.

Када је реч о упућивању запослених на плаћено одсуство дуже од 45 радних дана, ступањем на снагу одлуке о укидању ванредног стања, све захтеве послодавци ће убудуће подносити по редовној процедури, која је важила пре почетка ванредног стања, напомињу у министарству и подсећају да их могу послати и препорученом поштом на адресу Министарстава за рад и запошљавање – Немањина 22–26, 11000 Београд.

– Решења министарства о давању сагласности за упућивање запослених на плаћено одсуство дуже од 45 радних дана, у периоду док је била на снази одлука о проглашењу ванредног стања, издата су са роком важења најкасније до дана престанка ванредног стања, а то је био 6. мај. Због тога, уколико послодавци имају и даље потребу да упућују запослене на плаћено одсуство, треба да поднесу нове захтеве, уз мишљење репрезентативног синдиката гране или делатности основаног на републичком нивоу – напомињу у министарству и скрећу пажњу послодавцима на то да, уколико планирају подношење захтева у складу са чланом 116 став 2 Закона о раду,

воде рачуна о роковима, које је неопходно поштовати, не само по том закону већ и по Закону о општем управном поступку.

У сусрет радницима, али и инвеститорима

Од пресудног је значаја да Србија настави „жестоко да ради” и доводи инвеститоре, јер ће многи тражити смањење трошкова у будућности пошто неће моћи да издрже после оваког пада, истиче председник Србије

Аутор: Марија Бракочевић

До понедељка ће у Србији бити отворене све фабрике, а у већину постројења већ се вратило више од 80 одсто радника. У наредном периоду, како је најавио председник Србије Александар Вучић, пред државом ће бити „највећи задатак” – подизање економије, што, према његовој оцени, неће бити лако. Вучић је додао и да је зато важно да се отвори европска и посебно немачка економија, јер фабрике у Србији аутомобилској индустрији раде компоненте за њихове произвођаче. Од пресудног значаја биће и да Србија настави „жестоко да ради”, да доводи инвеститоре, „јер ће многи тражити смањење трошкова у будућности пошто неће моћи да издрже после оваког пада”, поручио је Вучић, пренео је Танјуг.

Стручњаци су уједињени у ставу да су страни инвеститори у Србији досад виђени као генератор раста запослености. Ипак, према мишљењу проф. Љубодрага Савића са Економског факултета у Београду, страни инвеститори се зачас могу покупити и отићи, или напросто угасити своју производњу док се токови на светском тржишту не смире, као и ситуација у њиховој матичној земљи. С тим је сагласан и Марио Рељановић, научни сарадник са Института за упоредно право, који истиче да држава неће имати превише новца да подигне привреду кроз јавну потрошњу и буде тај инвеститор који ће да отвара нова радна места.

– До сада је то радила тако што је давала подршку страним инвеститорима, али то више није одрживо у толикој мери. Наиме, стране компаније ће најпре гледати да стабилизују саме себе, па ће тек касније наставити да реализују циклусе својих улагања – сматра Рељановић и додаје да баш због тога приватном сектору неће бити толико лагодно, јер све прогнозе економиста и аналитичара који прате кретања на тржишту рада показују да ће се Србија са незапосленошћу вратити на 2008. годину.

– Ако нас задеси још један талас отпуштања радника, биће нам свакако горе, а нећемо се добро провести ни уколико послодавци одлуче да им се више исплати да отпусте раднике него да користе економске мере подршке – истиче Рељановић.

Питање је и да ли ће целокупна ситуација утицати на промену државне политике када се буде писао нови закон о раду. Његова израда била је планирана за ову годину, али ће, велике су шансе, бити одложена за 2021.

– Тек тада можемо очекивати нова решења што се тиче радног законодавства. Биће интересантно посматрати да ли ће држава и даље остати при ставу да треба умањити радна права и појефтинити раднике да би привукла стране инвестиције. Или ће можда кренути да се појављује као неко ко инвестира у домаћег послодавца и јавне радове, неко ко преузима назад неке функције које сада не обавља, а требало би – објашњава Марио Рељановић.

Na privatnim gradilištima radnici često bez zaštitne opreme od virusa, tvrde sindikalci
Zbog rada na crno ne smeju da se žale na maske

U Ministarstvu građevinarstva kažu da se mere zaštite od korona virusa primenjuju na svim gradilištima u Srbiji, ali sindikalci i stručnjaci koji prate položaj radnika, smatraju da je razlog koji radnike u građevinskom sektoru odvraća od toga da prijavljuju nedostatak opreme i neprimenjivanje propisanih mera to što rade „na crno“.

Piše: G. Vlaović

Građevinski radovi u Srbiji su se konstantno odvijali od početka vanrednog stanja uvedenog 15. marta pa sve do danas. Mnoga građevinska preduzeća su radila na objektima i tokom najstrožih mera karantina tokom vikenda i praznika poput Uskrsa i 1. maja.

Predsednik Srbije Aleksandar Vučić je među prvima pozvao građevinare da se punom parom vrate na posao od 27. aprila.

Građevinska industrija je nesmetano radila tokom vanrednog stanja iako su epidemiolozi u isto vreme tražili apsolutni prekid kontakata građana, a neki od njih čak i zabranu izlaska iz stanova u periodu od osam do 10 dana.

U Ministarstvu građevinarstva za Danas kažu da iako je vanredno stanje ukinuto, a s obzirom da epidemija korona virusa u Srbiji još uvek nije prošla, da su izvođači radova i dalje u obavezi da radnicima nabavljaju potrebnu zaštitnu opremu i da oni na gradilištu moraju da održavaju socijalnu distancu.

– Ministarstvo je izdalo još na početku epidemije, sredinom marta, dve preporuke u vezi s tim da se, gde god je to moguće, radovi izvode na otvorenom, uz maksimalnu zaštitu radnika, u skladu sa preporukama Vlade Srbije. Radovi se odvijaju uz sve propisane zaštitne mere jer se ne sme rizikovati da virus uđe na gradilišta, zbog nepridržavanja propisanih mera. Republički građevinski inspektorat obavljao je i nadzor nad gradilištima i u cilju kontrole primene preporučenih mera zaštite od korona virusa u okviru kojih nisu utvrđene nepravilnosti – kažu u Ministarstvu građevinarstva.

Ipak, Ministarstvo građevinarstva, iako je kontrolisalo da li se propisane mere poštuju, istovremeno nije sačinilo i statistiku da li su inspekcije kažnjavale građevinske firme zbog nepoštovanja mera koje su propisali epidemiolozi i da li se i koliko građevinskih radnika zarazilo virusom.

Miloš Vučković, glavni i odgovorni urednik portala „Radnik“, tvrdi da postoje gradilišta na kojima se propisane epidemiološke mere ne poštuju, a da je rad „na crno“ osnovni razlog zbog koga građevinski radnici ćute i ne iznose probleme vezane za nedostatak zaštitne opreme u javnost.

– Ono što su moja saznanja, što sam lično mogao da vidim, na gradilištima na kojima radove izvode privatni investitori uglavnom radnici rade bez zaštitne opreme i ne kontrolišu se da li se vodi računa o socijalnom distanciranju. Kada je pak reč o onim infrastrukturnim projektima u kojima učestvuje država tamo se sve mere primenjuju, bar dok su uključene kamere i foto aparati medija koji prate te

izgradnje. Nama se nisu javljali građevinski radnici vezano za nedostatak građevinske opreme na gradilištima gde rade. Jednostavno, jedan deo njih radi „na crno“. Ako bi nam se obratili, rizikuju da ih gazda otpusti ili da gradilište bude zatvoreno. Takođe, ako bi postali uzbunjivači, kao takve ne bi više hteo da ih angažuje nijedan drugi investitor. S obzirom da je osnovna potreba svakog čoveka da s bi obezbedi egzistenciju lako je razumeti zašto radnici „na crno“ ne odlučuju da probleme sa kojima se suočavaju na gradiloštu iznesu u javnost – smatra naš sagovornik.

Sa njegovim mišljenjem slaže se i Željko Veselinović, predsednik Udruženih sindikata Srbije „Sloga“, koji dodaje da ga uopšte ne iznenađuje što ne postoje statistike o broju eventualno zaraženih građevinskih radnika.

– Takve statistike ne samo za građevinske radnike, nego za radnike uopšte nisu rađene, kako se vlast ne bi zamerila biznis sektoru ako bi se objavilo koliko je ljudi dobilo korona virus na svojim radnim mestima. U građevinskoj industriji sindikati gotovo da i ne postoje tako da ljudi koji rade u toj grani prosto nemaju kome da se obrate kako bi zaštitili svoja prava čak ni u doba epidemije. Veliki broj njih radi „na crno“ pa mora da čuti i zbog toga, inače će ostati bez posla. Nema sumnje da postoje gradilišta na kojima radnici nemaju zaštitnu opremu za sprečavanje zaraze od korona virusa. Takođe, veliko je pitanje koliko je moguće na gradilištima održavati socijalnu distancu, primera radi, kada se meša malter i slično. Nadležni oko toga po svemu sudeći ne vode računa, a čak i da vode ništa se ne bi promenilo, odnosno ne bi došlo do sankcija prema neodgovornim izvođačima kao što je slučaj sa onim građevinama na kojima su radnici ginuli ili radili „na crno“ – zaključuje Veselinović.

Zavod za statistiku odbio da Danasu rastumači neslaganje svoje zvanične statistike sa brojkama CROSO

Gde je RZS pronašao 200.000 radnika kojih nema u Centralnom registru?

Republički zavod za statistiku odbio je da Danasu rastumači zbog čega se razlikuju podaci o zaposlenosti koje objavljuje ta institucija od onih koji se vode u Centralnom registru obaveznog socijalnog osiguranja (CROSO).

Piše: Mirjana N. Stevanović

„Republički zavod za statistiku (RZS) je jedina institucija nadležna za statistiku zaposlenosti i taj posao obavlja na kompetentan i transparentan način – metodologija i podaci su javno dostupni na sajtu RZS-a“, navodi se odgovoru RZS na pitanja Danasa.

A upravo ti, javno dostupni podaci, bitno se razlikuju od evidencije koju vodi CROSO, iako je taj registar po navodima samog RZS-a njihov osnovni izvor podataka. Tako bar stoji u odeljku 03.6 Statistička populacija, na koju nas je RZS uputio.

„RZS nije u obavezi da daje objašnjenje koje ste tražili iz razloga što ni metodologija ni podaci o zaposlenosti, za koje tvrdite da su dobijeni iz CROSO, nisu ni zvanični ni javno dostupni, tako da ne znamo sa čime i na osnovu čega bi trebalo da vršimo poređenje navedenih brojki“, kažu u državnoj statistici.

Inače, naš list je ranije zatražio od CROSO podatke o registrovanoj zaposlenosti i ispostavilo se da u njihovoj evidenciji, zavisno od posmatranog meseca „nedostaje“ od 200.000 do 270.000 ljudi za koje RZS tvrdi da su zaposleni.

Tako je, prema RZS, na kraju januara bilo je 2.192.884 zvanično zaposlenih, na kraju februara 2.189.384 a poslednjeg dana marta 2.178.237 ljudi.

Međutim, prema podacima prema podacima koje nam je dostavio CROSO, na kraju januara bilo je registrovano 1.961.894 radnika, u februaru 1.968.336 a martu 1.968.345 registrovano zaposlenih.

Pitanje odakle potiče ova razlika, ako su podaci zvanične statistike bazirani na evidenciji prijavljenih radnika koju vodi CROSO, ostalo je bez odgovora.

Nova

Sindikato: Bahatom odlukom Grad prekršio dogovor o vrtićima indikato: Bahatom odlukom Grad prekršio

"Sekretarijat za dečju zaštitu Beograda je prekršio dogovor koji smo postigli sa ministarstvima i Vladom", kaže za Nova.rs predsednica Samostalnog sindikata zaposlenih u obrazovanju i vaspitanju Bosiljka Jovanović o neočekivanoj odluci da će vrtići u Beogradu od ponedeljka primati svu decu, a ne samo onu koju nema ko da čuva.

"Suprotno preporukama koje su imale za cilj maksimalnu zaštitu radnika sa hroničnim bolestima, g. Gak se na sastanku sa direktorima beogradskih vrtića dogovorio da svi zaposleni moraju da rade od ponedeljka", kaže Jovanović i napominje da hronični bolesnici, čak i ako nisu u kontaktu sa decom, i te kako su izloženi riziku jer menjaju po 2, 3 prevoza do posla i nazad, a boravkom na poslu uvek će biti izloženi eventualnoj pojavi kovid 19.

Ona kaže da je reč o "neuvидajnoj i bahatoj odluci", donetoj juče na Aktivu direktora u Sekretarijatu za obrazovanje, nakon koje su usledile burne reakcije zaposlenih.

"Nezvanično saznajemo da se neće pridržavati ni normativa od 50 odsto prisutne dece. Dogovoreno je maksimalno do 12 u grupi, po zakonu (u boravku u školama je maksimalno 9), a zaposleni u predškolskim ustanovama i dalje imaju obavezu podrške deci i porodici onlajn za decu koja još nisu krenula u vrtić", kaže Jovanović.

Gak: Vrtići u Beogradu spremni za oko 13.500 mališana

Ako jedan roditelj radi od kuće, za decu nema vrtića

BG vrtići: "Nijedno dete nećemo odbiti"

Podsetimo, nakon što su danima vrtići pozivali da decu od ponedeljka, 11. maja, počnu da šalju samo oni roditelji koji nemaju drugog izbora, juče je ta odluka naprasno promenjena.

Kako je Nikola Nikodijević, predsednik Skupštine Grada Beograda, potvrdio za Nova.rs, neće biti potrebno da oba roditelja imaju potvrdu da moraju da se vrate na posao: "Ko god bude doveo dete u vrtić, a koje ima potvrdu od pedijatra, mi ćemo ga primiti. Nijedno dete nećemo odbiti", rekao je Nikodijević za Nova.rs.

Bosiljka Jovanović kaže da su zaposleni izrazili sumnju ne samo zbog ovakve odluke, već i zato što je doneta pred samo otvaranje vrtića, čime nije ostavljen prostor za reakciju sindikata.

“Sa terena saznajemo da ovakvi stavovi zabrinjavaju i roditelje i bude sumnje i kod njih. U instrukcijama jasno piše da su predškolske ustanove dužne da se pridržavaju istih. Ovim nije ispoštovano ni da u objektima boravi što manji mogući broj zaposlenih radi sprečavanja širenja epidemije”, zaključuje predsednica Samostalnog sindikata zaposlenih u obrazovanju i vaspitanju.